

6 d'Octubre

■ Vaig aprofitar ahir el 75 aniversari –pràcticament clandestí– dels fets del Sis d'Octubre del 1934 per llegir les cròniques que hi va dedicar al seu dia Ferran Soldevila. L'historiador escrivia cròniques polítiques molt pedagògiques per al *Journal de Genève* i per al *Bulletin of Spanish Studies*, que ara Publicacions de l'Abadía de Montserrat acaba de publicar en edició d'Albert Balcells i Enric Pujol, amb suport institucional. En les cròniques que va fer immediatament després del Sis d'Octubre, considera que aquella jornada en què Catalunya va començar proclamant la independència i va acabar perdent l'autonomia va ser un desastre nacional.

Soldevila

■ Com expliquen els estudiosos, Soldevila es mira l'actualitat catalana des d'una perspectiva de centreesquerra catalanista, pròxima a les posicions d'Acció Catalana, fidel al govern català i al règim republicà. Però creu que el govern es va embolicar en l'aventura del tot pel tot que va malmetre l'autonomia per raons diverses. Una, la fascinació creixent pel model irlandès fonamentat en la força militar i el paper dels escamots. Una altra, textualment, el lligam estret que els dirigents de l'Esquerra havien establert amb els partits més avançats d'Espanya, especialment els socialistes. En uns temps en què qui perdia unes eleccions considerava el seu deure tornar a guanyar el poder al carrer.

Errors

■ La visió de Soldevila és interessant. No sé si té raó. Potser és més il·luminadora i més profunda la visió d'Amadeu Hurtado al seu dietari, publicat l'any passat. N'hi ha d'altres en altres sentits. Però en qualsevol cas molts comparteixen el diagnòstic de Soldevila: durant la revolta, el poble n'estigué absent i l'efecte de l'aventura davant d'una gran part de l'opinió catalana fou deplorable. Seria absurd fer comparacions amb el present. Seria absurd no aprendre dels errors del passat.